

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Непийвода Тетяна Михайлівна

УДК 657

**ОБЛІК І АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ (НА ПРИКЛАДІ ТЗОВ «БІЛИЙ БЕРЕГ»)**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Тернопіль – 2019

Дипломною роботою за ОКР «Магістр» є рукопис.

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку та аудиту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Хомин Петро Якимович
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя;

Завідувач кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту

О.С. Білоус

Захист відбудеться “26” грудня 2019 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» Тернопільського національного технічного університету за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, ауд. 24.

З дипломною роботою за ОКР «Магістр» можна ознайомитись на кафедрі бухгалтерського обліку і аудиту Тернопільського національного технічного університету за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Управління господарською діяльністю підприємств потребує сучасного інформаційного забезпечення, важливу частину якого складають дані про фінансовий стан та фінансові результати. Формуванню фінансових результатів діяльності підприємств передують складна облікова робота, від якості якої залежить достовірність та об'єктивність інформації, що необхідна для прийняття управлінських рішень. Саме тому організація обліку фінансових результатів є важливим напрямом діяльності підприємства.

Трансформаційні процеси в економіці України потребують перегляду діючих нормативних актів до питань обліку фінансових результатів, їх наукового обґрунтування. Окрім цього, серйозного удосконалення потребує й існуюча система аналізу прибутку підприємства для забезпечення користувачів оперативною та достовірною інформацією з питання управління прибутком.

Дослідженню теоретичних та прикладних аспектів обліку, аналізу та контролю фінансових результатів підприємства приділили увагу у своїх працях провідні вітчизняні та зарубіжні вчені – економісти: Ф.Ф.Бутинець, Р.В.Грачова, С.Ф.Голов, О.В. Лишиленко, Л.Г. Ловінська, Є.В.Мних, В.В.Сопко, Н.М. Ткаченко, В.П. Суйц, А.А. Терехов, Я.В.Соколов та інші.

Разом з тим, зміни соціально-економічних відносин у суспільстві, поглиблення розвитку економіки вимагають додаткового вивчення ряду теоретичних і практичних проблемних питань щодо методики та організації обліку й контролю прибутку підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження обліку, аналізу та контролю прибутку та розробка пропозицій для їх вдосконалення на досліджуваному підприємстві.

Для досягнення мети в процесі проведення дослідження поставлено ряд завдань:

- дослідити сутність “прибутку” як економічної категорії, її еволюцію та значення на сучасному етапі розвитку ринкових відносин;
- критично розглянути методику обліку, аналізу та контролю прибутку підприємства;
- визначити структурні переваги їх формування та використання прибутку в сучасній обліковій практиці;
- уточнити структуру Звіту про фінансові результати та інших облікових реєстрів з метою її удосконалення;
- розглянути організаційно-методичні аспекти аудиту фінансових результатів, як основної форми контролю на досліджуваному підприємстві.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є сучасний стан обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на ТзОВ «Білий берег».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є існуюча методика обліку, аналізу та контролю прибутку, як складових управління підприємством.

Методи дослідження. Дослідження проводилося із застосуванням діалектичного підходу до вивчення сучасного стану обліку та аналізу прибутку

підприємств. Використовувались економічні методи: на етапі збору, систематизації і обробки інформації для проведення дослідження – індуктивний; у процесі теоретичного осмислення проблеми – дедуктивний, а також методи аналізу і синтезу для поєднання різних складових економічних явищ в єдиному процесі. На етапі розробки пропозицій, щодо покращення стану обліку на підприємствах галузі, застосувались методи: деталізація, групування, узагальнення.

Практичне значення одержаних результатів. Використання пропозицій, викладених щодо методики бухгалтерського обліку прибутку, дасть змогу для досліджуваного підприємства: отримувати оперативну інформацію для прийняття своєчасних управлінських рішень; приймати оперативні та вірні управлінські рішення, як на рівні окремих центрів відповідальності, так і на рівні підприємства; підвищити відповідальність та економічний інтерес керівництва окремих підрозділів; зменшити потік оперативної несистематизованої інформації з обліку доходів і витрат для керівництва підприємства в цілому, і можливість, в цьому зв'язку, зосереджуватись на розв'язанні стратегічних завдань.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу, шести розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел із 90 найменувань.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету і задачі дослідження, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі **“Теоретичні передумови побудови обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів”** зосереджено основну увагу на сутності прибутку як економічній категорії та специфіці його формування. Визначено роль і значення фінансових результатів в господарській діяльності підприємства та сучасних проблемах обліку фінансових результатів.

У другому розділі – **“Методика обліку фінансових результатів”** визначено принципи обліку результату операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Досліджено принципи відображення прибутку в поточній та підсумковій документації.

У третьому розділі – **“Узагальнення інформації про аналіз та аудит фінансових результатів ”** досліджено методику аналітичних розрахунків та основні напрямки встановлення достовірності фінансового стану в процесі аудиту.

У четвертому розділі – **“Діагностовано результати діяльності ТЗОВ «Білий берег»** здійснено загальну оцінку операційних витрат. Проаналізовано динаміку фінансових результатів підприємства.

У п'ятому розділі – “Обґрунтування показників рентабельності ТзОВ «Білий берег» оцінено рентабельності за валовим прибутком та рентабельність активів.

У шостому розділі – “Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях” оцінено стан охорони праці на підприємстві, а також проаналізовано заходи щодо організація і проведення досліджень з оцінки стійкості роботи об'єктів торгівлі, банківських установ і ін. під час не мирного та воєнного часу.

ВИСНОВКИ

У результаті написання дипломної роботи розглянуто та узагальнено організаційно-методологічні аспекти обліку, аналізу і аудиту фінансових результатів підприємства, що призвело до отримання наступних результатів:

Основна діяльність ТзОВ «Білий берег» полягає у виготовленні продукції. Отримання ним прибутків залежить від отриманих доходів та витрат, які їх обмежують.

В поточному обліку результатів використовують Журналу 6, використання якого спрощує складання Звіту. Структурно інформація розподіляється:

—у першому розділі – доходи й результати у формі оборотної відомості по кредиту рахунків (70 - 76, 79) за дебетом утворюючих рахунків;

—у другому розділі – аналітичне зведення даних по інших доходах.

Пропозицією, корисною для використання, вважаємо використання у діючому журналі аналітичного розділу про особливості формування прибутку.

ТзОВ «Білий берег» покращило фінансовий стан. Сума ресурсів збільшилась на 36 %, показники доходу та прибутку збільшились на 0,37 і 0,70 %.

На ТзОВ «Білий берег» переважає власний капітал, його частка знизилась на 1,99 %. Позиковий капітал становив 55,70 %, що перевищило минулорічний на 1,99 %. Необоротні активи ТзОВ «Білий берег» повністю покриваються за рахунок власного капіталу, оборотні — на 27,74 % . Решта оборотних засобів утворилась за рахунок позикових коштів.

У необоротних активах змін не відбулося. Збільшилась вартість основних засобів (на 2659 тис. грн.) та будівництва (на 412 тис. грн.), це позитивні заміни, зменшились довгострокові інвестиції (на 104 тис. грн). Загальна сума активів 5742 тис. грн., що на 31,34 % більше. Збільшення спостерігається по багатьох статтях.

У структурі оборотних активів найбільша частка припадає: дебітори — 67,76 %; грошові кошти — 4,74 %. Решта активів припадають на: запаси — 18,67 %.

Матеріальні витрати у 2018 році зменшилась порівняно із 2017 роком на 20,22 %. Витрати на працю зросли на 9,83 %. Відбулось зростання відрахувань (3,6 %) та інших витрат на 7,22 %. Змін зазнала амортизація, яка зменшилась на 0,44 %.

Як у 2017 році так й у 2018 році найбільшими були матеріальні витрати, зокрема, у 2018 році їх частка склала 57,62 %. На другому місці витрати оплати праці (17,47 %), 6,49 % складають відрахування. Найменшу займає амортизація.

В 2018 році спостерігається зменшення матеріальних затрат відносно 2017 року на 2,96 %, та амортизації на 5,46%. Всі інші елементи витрат зазнали зростання.

Зростання витрат на ТзОВ «Білий берег». Причому видно зростання собівартості на 30206 тис. грн. при збільшенні адміністративних витрат на 4157 тис. грн. та витрат на збут на 119 тис. грн. та зростанні фінансових доходів на 153 тис. грн. У цьому ж періоді підприємство отримало виручку на 36284 тис. грн. більшу ніж у попередньому періоді і власне за рахунок цього чистий прибуток у 2018 році більший за прибуток попереднього періоду на 69,54 %. Даний аналіз на ТзОВ «Білий берег» не проводиться. Вважаємо його проведення необхідним.

Спостерігалася позитивна: дохід (зріс на 36872 тис. грн., а інші доходи — на 19337 тис. грн. Збільшились інші доходи (на 230 тис. грн.). Найбільшу частку становив дохід — 72,42 %, (вона зменшилась на 2,78 %). Доходи від інших видів становлять 27,58 % в загальній сумі (у попередньому періоді 24,80%). Загальна сума вирахувань — 55811 тис. грн.; з них 30206 тис. грн. становить собівартість.

Темпи росту чистого прибутку (69,54 %) значно вищі за зростання витрат, що зумовлено вищими доходами підприємства.

Зростання прибутку ТзОВ «Білий берег» на 1982 тис. грн. є результатом дії факторів. Зростання доходів з 147572 тис. грн. до 204164 тис. грн. зумовило зростання прибутку на 760 тис. грн. Збільшення вирахувань, пов'язане із ростом реалізації, призвело до зростання прибутку на 1222 тис. грн.

ТзОВ «Білий берег» в 2018 році покращило результат. Темпи приросту витрат (36,55 %), операційних витрат (50,62 %) значно нижчі, ніж приріст доходу (33,22 %), прибутку (39,69 %).

У складі результатів є позитивні, так і негативні тенденції: на 53,04 % збільшилися інші доходи; зросли інші витрати (на 100 %). Результат зріс на 23,53 %. В результаті прибуток у 4832 тис. грн., що спричинене ростом доходів.

Валова рентабельність ТзОВ «Білий берег» зросла на 0,3 % за рахунок збільшення доходу на 36284 тис. грн., або на 37,04 %. Вплив фактора становив 22,81%. Чиста рентабельність зменшилась на 9,93 % за рахунок зменшення рентабельності діяльності (вплив фактора — 9,87 %) та оборотності (вплив — 0,06 %).

АНОТАЦІЯ

Непийвода Т.О. Облік і аналіз формування фінансових результатів та розподілу прибутку (на прикладі ТзОВ «Білий Берег»). – Рукопис.

Дипломна робота за спеціальністю 071 - Облік і оподаткування. – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2019.

У дипломній роботі досліджено теоретичні основи побудови системи обліку, аналізу та контролю прибутку підприємства. Запропоновано удосконалену класифікацію доходів, витрат і фінансових результатів за видами діяльності, що дозволяє більш раціонально використовувати облікову та аналітичну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень. Розроблені пропозиції по уточненню структури звіту про фінансові результати та інших облікових документів з метою підвищення наочності та їх аналітичних можливостей. Уточнено вимоги до інформаційного забезпечення процесу обліку та контролю прибутку підприємств.

Ключові слова: бухгалтерський облік, фінансова звітність, фінансові результати, доходи, витрати, прибуток, збитки, рентабельність, результативність, інформаційне забезпечення.

ANNOTATION

Nepivoda TO Accounting and analysis of the formation of financial results and profit distribution (on the example of White Beach LLC). - Manuscript.

Thesis for the specialty 071 - Accounting and taxation. - Ivan Puliuyi Ternopil National Technical University. - Ternopil, 2019.

The thesis investigates the theoretical foundations of the system of accounting, analysis and control of profit of the enterprise. Improved classification of income, expenses and financial results by activity is offered, which allows more rational use of accounting and analytical information for making effective management decisions. Proposals were made to clarify the structure of the statement of financial results and other accounting documents in order to improve the clarity and their analytical capabilities. Requirements for information support of the process of accounting and control of profit of enterprises have been clarified.

Keywords: accounting, financial statements, financial results, income, expenses, profit, losses, profitability, efficiency, information support.